

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 3.3.2010
COM(2010) 70 final

RAPORT AL COMISIEI

RAPORT DE EVALUARE PRIVIND PROIECTUL „EU PILOT”

{SEC(2010) 182}

RAPORT AL COMISIEI

RAPORT DE EVALUARE PRIVIND PROIECTUL „EU PILOT”

1. INTRODUCERE

În temeiul tratatelor, aplicarea legislației Uniunii Europene reprezintă una dintre responsabilitățile principale ale statelor membre. Comisia, în calitate sa de gardian al tratatelor, are autoritatea și responsabilitatea de a asigura aplicarea corectă a legislației. Având în vedere domeniul de aplicare al acquis-ului UE și dimensiunea Uniunii Europene, cetățenii, reprezentanții intereselor societății civile și întreprinderile formulează numeroase întrebări și preocupări. Pentru ca legislația să fie corect înțeleasă și aplicată, este necesar să se răspundă la aceste întrebări și preocupări și să se remedieze orice probleme apărute în aplicarea legislației UE în modul cel mai rapid și mai eficient.

Această activitate, care asigură înțelegerea și aplicarea corecte ale legislației, a presupus întotdeauna un efort comun al serviciilor Comisiei și al autorităților statelor membre în ceea ce privește identificarea problemelor în cauză, clarificarea situației de fapt și de drept, găsirea soluțiilor și răspunsurilor la întrebări. De-a lungul timpului, în acest scop au fost utilizate numeroase mijloace de contact. Cu toate acestea, nu a existat o structură globală, un angajament sistematic sau mijloace de măsurare a eficienței și progresului în legătură cu modul în care a fost efectuată această activitate.

În comunicarea sa „Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare”¹, Comisia a sugerat inițierea unui proiect pentru a testa angajamentul consolidat, cooperarea și parteneriatul între Comisie și statele membre în cadrul acestei activități. Comunicarea sugera un nou angajament comun al Comisiei și al autorităților statelor membre în vederea testării posibilității de a colabora mai strâns și mai intens pentru a oferi răspunsuri și soluții mai rapide și mai complete la întrebări și probleme. Obiectivul era acela de a utiliza această metodă de lucru pentru remedierea, ori de câte ori este posibil, într-o fază timpurie, a situațiilor de încălcare a legislației UE, fără a mai fi necesar să se recurgă la proceduri privind încălcarea dreptului UE. Prin urmare, proiectul nu ar fi utilizat pentru gestionarea problemelor pentru care s-a inițiat deja o procedură de încălcare, prin trimiterea unei scrisori de somare în temeiul articolului 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE – fostul articol 226 din Tratatul CE), sau pentru a da curs unei hotărâri a Curții de Justiție privind existența unei încălcări.

A fost creată o bază de date confidențială online pentru comunicarea între serviciile Comisiei și autoritățile statelor membre. A fost creată o rețea de contacte pentru operarea sistemului, asigurându-se că dosarele introduse în aceasta ajung la destinația corectă, și pentru monitorizarea progresului și susținerea utilizării eficiente și constructive a sistemului. Prin aceste mijloace, s-ar clarifica și confirma toate aspectele situației de fapt și de drept la nivelul Uniunii Europene și al statelor membre, ar fi formulate concluzii adecvate, cetățenilor și întreprinderilor li s-ar oferi informații, iar problemele ar fi soluționate, prin asigurarea conformității cu legislația UE.

¹ COM(2007) 502, secțiunea 2.2 „Îmbunătățirea metodelor de lucru”, p.8.

Acest proiect, denumit „EU Pilot”, funcționează de la jumătatea lunii aprilie 2008 în cincisprezece state membre voluntare: Austria, Republica Cehă, Danemarca, Germania, Finlanda, Ungaria, Irlanda, Italia, Lituania, Țările de Jos, Portugalia, Slovenia, Suedia, Spania și Regatul Unit.

Comisia a propus o evaluare a performanței proiectului după primul an de funcționare. Prezentul document conține un raport de evaluare a funcționării sistemului până la începutul lunii februarie 2010.

2. INFORMAȚII PRIVIND FUNCȚIONAREA PROIECTULUI „EU PILOT”

La începutul lunii februarie 2010, în EU Pilot fuseseră înregistrate 723 de dosare. Dintre acestea, 424 de dosare au parcurs întregul proces al EU Pilot. Aceasta constituie o bază suficientă pentru o primă evaluare a funcționării EU Pilot.

Peste 60% din dosare sunt sub formă de plângeri, în timp ce peste 20% constituie solicitări de informații, iar aproape 20% sunt dosare create de Comisie din proprie inițiativă. În rândul plângerilor și solicitărilor de informații, 43% din dosare provin de la cetățeni, iar 36% de la întreprinderi sau organisme ale societății civile. Obiectul dosarelor confirmă constatările anterioare în ceea ce privește volumul de întrebări și probleme care apar în diferite sectoare ale legislației UE: 36% se referă la mediul înconjurător, 21% la piața internă, 8% la impozitare, 7% la ocuparea forței de muncă, legislația din domeniul muncii și asigurările sociale, 6% la domeniul justiției, libertății și securității, 5% la societățile comerciale, 4% la domeniul sănătății și 4% la agricultură.

Este clar că există tendința ca statele membre mai mari să primească mai multe dosare, având în vedere faptul că acestea au un număr mai mare de cetățeni, întreprinderi și reprezentanți ai intereselor societății civile. Unele state membre au fost nevoite până în prezent să gestioneze doar un număr redus de dosare. În această etapă, feedback-ul primit din partea statelor membre este în mare parte pozitiv. Statele membre au subliniat în principal contribuția pe care o poate avea EU Pilot la îmbunătățirea comunicării cu Comisia, ceea ce permite formularea unor răspunsuri mai rapide și mai complete la solicitările de informații și plângeri. În același timp, statele membre au subliniat necesitatea îmbunătățirii în continuare a funcționării concrete a sistemului (de exemplu, prin clarificarea domeniului de aplicare a acestuia și a normelor privind gestionarea dosarelor de către Comisie).

Evaluarea globală a Comisiei este aceea că problemele semnalate în marea majoritatea a acestor dosare au un conținut relevant, care merită un răspuns. Evaluarea inițială a ratei de succes a fost ridicată, serviciile Comisiei fiind de părere că 85% din răspunsurile oferite de statele membre au fost acceptabile, făcând posibilă închiderea dosarului. Unele dosare au ajuns în etapa de încălcare, astfel încât, la începutul lunii februarie 2010, 40 de proceduri de încălcare fuseseră deja inițiate sau se aflau în etapa de pregătire în urma gestionării în cadrul EU Pilot. În ceea ce privește gestionarea dosarelor primite, a existat un nivel foarte scăzut de refuz al dosarelor de către statele membre (3%), în cea mai mare parte din cauza insuficienței informațiilor transmise de către reclamant. Aproximativ 67% din dosare au primit un răspuns din partea statului membru în termen de zece săptămâni, media fiind de 73 de zile. Nu a fost stabilit un interval de timp în care serviciile Comisiei să monitorizeze răspunsurile oferite de statele membre, însă această monitorizare a fost efectuată în aproximativ 40% din cazuri în termen de alte zece săptămâni, media fiind de 109 zile.

Comisia are o primă percepție pozitivă asupra funcționării EU Pilot și a modului în care au fost gestionate majoritatea dosarelor. Proiectul „EU Pilot” a început să aducă o contribuție pozitivă la cooperarea dintre Comisie și statele membre în vederea atingerii unor rezultate în privința aspectelor legate de aplicarea legislației UE în termene rezonabile. În același timp, eficiența sistemului poate fi îmbunătățită în continuare prin intensificarea comunicării și cooperării cu privire la dosarele individuale și prin reducerea perioadei medii de timp necesare pentru prelucrarea dosarelor.

3. ANALIZA ȘI DEZVOLTAREA ÎN CONTINUARE A EU PILOT

Serviciile Comisiei și autoritățile statelor membre au în prezent o înțelegere clară a platformei tehnice, pe care o operează în mod eficient. Există aspecte care pot fi clarificate și îmbunătățite în vederea facilitării utilizării acesteia. Sunt programate deja numeroase dezvoltări.

Natura dosarelor înregistrate în cadrul EU Pilot este considerată în general relevantă pentru domeniul de aplicare a EU Pilot și semnalează probleme cărora trebuie să li se acorde atenție. La început, pentru unele state membre nu era clar dacă proiectul urma să includă dosare înregistrate din proprie inițiativă de către serviciile Comisiei, deoarece proiectul era destinat în special soluționării problemelor semnalate de cetățeni, întreprinderi și reprezentanții intereselor societății civile. Totuși, acest aspect a fost discutat și s-a ajuns la un acord general în ceea ce privește avantajele utilizării sistemului pentru toate aceste tipuri de comunicare între serviciile Comisiei și autoritățile statelor membre. Pentru cazuri mai complexe, schimburile prin intermediul EU Pilot ar putea fi completate cu întâlniri de experți.

A fost confirmată valoarea unei utilizări mai sistematice a EU Pilot de către serviciile Comisiei. Fără a aduce atingere altor mecanisme instituite de legislația UE, acest lucru înseamnă că toate dosarele ar trebui înregistrate în EU Pilot, astfel încât situația de fapt și de drept să poată fi clarificată. Cu toate acestea, atunci când un caz urgent sau un alt interes de ordin superior impune inițierea unei proceduri de încălcare, pot fi autorizate excepții. În multe cazuri, aceasta va asigura posibilitatea ca răspunsul la o întrebare sau soluția la o problemă să fie oferite mai rapid decât prin procedurile de încălcare, ceea ce permite un mai bun schimb de informații și posibilitatea urmăririi dosarelor. În prezent, serviciile Comisiei consideră util faptul de a trimite o scrisoare administrativă înainte de a adopta o măsură oficială, însă în viitor, în EU Pilot se va pune la dispoziție un formular de completat și de trimis prin intermediul sistemului, acesta fiind singurul mijloc de a comunica informații. Această modalitate ar înlocui practica obișnuită a serviciilor Comisiei de a trimite scrisori administrative și ar asigura o practică generală mai consecventă de utilizare a EU Pilot. De asemenea, ar acorda cel puțin o scurtă perioadă de consultare cu autoritățile statelor membre pentru a găsi o soluție constructivă mai repede decât ar fi posibil prin intermediul procedurii de încălcare, ar oferi beneficii în favoarea cetățenilor, precum și consecvență și eficiență în organizarea acestei activități, atât pentru statele membre, cât și pentru serviciile Comisiei.

Serviciile Comisiei desfășoară, de asemenea, activități pentru a asigura că problemele semnalate în cadrul EU Pilot sunt înregistrate întotdeauna cu cea mai clară explicație posibilă a problemelor, ceea ce sporește interesul și competența Comisiei în legătură cu problemele semnalate de cetățeni. Aceasta facilitează activitatea autorităților statelor membre, având în vedere că, la rândul lor, trebuie să asigure că răspunsurile date oferă explicații și soluții clare

care vizează problemele esențiale. Autoritățile statelor membre și-au asumat angajamentul de a asigura că răspunsurile oferite vizează în mod specific problemele semnalate.

S-a pus problema limbilor care trebuie utilizate pentru comunicarea cu statele membre și cu cetățenii, întreprinderile sau grupurile de interes ale societății civile în cauză. Se admite faptul că ar putea fi necesară traducerea textelor într-un moment sau altul pe parcursul procesului. Comisia și-a asumat angajamentul de a asigura că sistemul funcționează cât mai eficient posibil, luând în considerare normele și procedurile relevante și faptul că în diferite contexte administrative este posibilă utilizarea anumitor limbi. Comisia va asigura traducerea pentru propriile sale nevoi și, dacă este cazul, pentru a sprijini activitatea statelor membre.

Proiectul „EU Pilot” prevede comunicarea directă a răspunsurilor autorităților statelor membre către destinatarul final atunci când este necesar, pentru simplificarea și reducerea timpului alocat pentru prelucrarea dosarelor în funcție de contextul respectiv și de problemele semnalate. De asemenea, unele state membre sunt de părere că, în general, este mai adecvat ca răspunsurile la corespondența care se adresează în primul rând Comisiei să fie oferite chiar de către Comisie. Acest lucru garantează că corespondentul primește toate elementele răspunsului, incluzând atât elemente oferite de serviciile Comisiei, cât și de autoritățile statelor membre. Prin urmare, răspunsul adresat corespondentului poate fi trimis prin intermediul serviciilor Comisiei, cu excepția cazului în care statul membru consideră adecvat un răspuns direct. În ambele cazuri, corespondentul va primi întotdeauna o evaluare a serviciilor Comisiei cu privire la răspunsul autorității statului membru respectiv.

Pentru efectuarea acestei prime evaluări a funcționării EU Pilot, s-a realizat o primă încercare de clasificare a dosarelor în funcție de conținut. Scopul este încercarea de a identifica dacă este necesar ca diferite tipuri de dosare să fie prelucrate în mod diferit și de a constata dacă poate fi elaborată o metodă standard de evaluare a intervalului de timp care pare adecvat pentru prelucrarea diferitelor tipuri de probleme. Examinarea în detaliu a acestei probleme va face parte din activitatea în desfășurare cu privire la proiect. Această defalcare aproximativă a dosarelor indică un procent de aproximativ 60% în care este identificată o posibilă dificultate practică percepută de un cetățean sau o întreprindere în contextul aplicării legislației UE, 25% în care se semnalează o posibilă încălcare a legislației UE, 15% având legătură cu solicitările de informații referitoare la exercitarea drepturilor în temeiul legislației UE și 2% constituind simple solicitări de informații sau explicații.

Se admite că obiectivul de zece săptămâni fixat pentru răspunsurile în cadrul EU Pilot oferă un punct de reper general pentru prelucrarea răspunsurilor de către autoritățile statului membru. Aceasta se datorează faptului că natura problemei semnalate și măsurile necesare pentru soluționarea acesteia pot fi foarte diferite, lucru confirmat de intervalele extrem de variate de timp alocate diferitelor dosare care au trecut prin sistem. În cazul multor probleme, răspunsul ar putea fi oferit într-o perioadă mai scurtă de zece săptămâni, în timp ce în cazul altora poate fi necesară o perioadă mai lungă de timp. Serviciile Comisiei solicită uneori un răspuns în mai puțin de zece săptămâni, din motive care trebuie explicate în solicitarea respectivă. Rapiditatea procedurii se măsoară în general în funcție de obiectivul de zece săptămâni. Perioada de timp alocată de către serviciile Comisiei pentru evaluarea răspunsurilor și informarea destinatarului final în legătură cu concluziile formulate reprezintă în mod evident un element important în ceea ce privește rapiditatea prelucrării dosarelor, chiar mai mult în cazul în care răspunsul statului membru și evaluarea serviciilor Comisiei sunt comunicate destinatarului final de către serviciile Comisiei. Prin urmare, s-a stabilit că un

obiectiv de zece săptămâni oferă un punct de reper general pentru evaluarea de către serviciile Comisiei a răspunsurilor statelor membre, pe aceeași bază ca cea descrisă anterior pentru statele membre. Respectarea acestor obiective va asigura că primul pas oficial în gestionarea unor astfel de dosare, adică fie trimiterea unei scrisori de somare, fie închiderea dosarului, poate fi adesea luat în termen de șase luni, cu mult înainte de cele douăsprezece luni fixate până acum pentru prelucrarea inițială a plângerilor, care avea ca rezultat trimiterea unei scrisori de somare sau închiderea dosarului.

În general, autoritățile statelor membre și serviciile Comisiei au dedicat mult timp și efort pentru lansarea acestui proiect și asigurarea funcționării sale inițiale. A existat o foarte bună colaborare între serviciile Comisiei și autoritățile statelor membre, atât la nivel bilateral, cât și colectiv. O atenție deosebită a fost acordată analizării progreselor și rezultatelor dosarelor, precum și funcționării generale a sistemului. Numeroși participanți s-au declarat în favoarea continuării utilizării și dezvoltării acestei metode de lucru, precum și a participării altor state membre.

4. CONCLUZII GENERALE

Evaluarea Comisiei în ceea ce privește funcționarea proiectului „EU Pilot” până în prezent a arătat că:

- lansarea proiectului „EU Pilot” a fost finalizată cu succes, iar acesta începe să aducă o contribuție pozitivă la cooperarea între Comisie și statele membre participante în ceea ce privește furnizarea de răspunsuri la solicitările de informații și soluționarea problemelor cetățenilor, întreprinderilor și reprezentanților intereselor societății civile;
- o realizare importantă a proiectului „EU Pilot” este crearea unei rețele active de puncte de contact în cadrul serviciilor Comisiei și în cadrul autorităților naționale. Aceasta consolidează monitorizarea activității de gestionare a dosarelor de solicitare de informații și de plângeri, sporind totodată coordonarea și cooperarea între Comisie și statele membre;
- s-a remarcat o relație deschisă și de colaborare între serviciile Comisiei și autoritățile din statele membre participante în privința dezvoltării proiectului și funcționării inițiale a acestuia;
- sistemul a început să ofere rezultate pozitive, deși există și multe alte aspecte care pot fi dezvoltate în continuare pentru îmbunătățirea funcționării sistemului, sporirea înțelegerii reciproce între serviciile Comisiei și statele membre participante și creșterea rapidității prelucrării dosarelor, precum și îmbunătățirea rezultatelor obținute;
- Comisia și statele membre participante și-au asumat angajamentul de a continua activitatea de îmbunătățire a prelucrării dosarelor prin intermediul proiectului „EU Pilot” și de a îmbunătăți metodele de lucru utilizate în cadrul proiectului și că
- proiectul „EU Pilot” ar trebui utilizat și dezvoltat în continuare cu o participare cât mai largă a statelor membre, în vederea extinderii și consolidării aplicării acestuia.

Comisia intenționează să invite statele membre care nu participă încă la EU Pilot să se alăture proiectului, să îi sporească sfera de aplicare, să îi extindă impactul și să îi consolideze dezvoltarea ulterioară.

Următoarea evaluare a funcționării EU Pilot este planificată pentru anul 2011.